

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

DIREKTORAT ZA SISTEM DAVČNIH, CARINSKIH
IN DRUGIH JAVNIH PRIHODKOV

Sektor za analize in koordinacijo davčne politike

Župančičeva 3, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 67 17

F: 01 369 67 19

**ANALIZA PODATKOV IZ OBRAČUNOV AKONTACIJE DOHODNINE IN
DOHODNINE OD DOHODKOV DOSEŽENIH Z OPRAVLJANJEM DEJAVNOSTI V
LETU 2021**

Pripravil:
Sektor za analize in koordinacijo davčne politike

September 2022

Vsebina

Povzetek.....	1
1. Osnovno o dohodku iz dejavnosti in pravna podlaga	2
1.1 Davčna osnova.....	2
1.1.1 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov..	2
1.1.2 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov	3
2. Analiza obračunskih podatkov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov, doseženih z opravljanjem dejavnosti za leto 2021	4
2.1 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov	5
2.1.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po SKD področjih	5
2.1.2 Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po prihodkovnih razredih	6
2.1.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov	7
2.1.4 Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	7
2.1.5 Razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo	9
2.2 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov	10
2.2.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po SKD področjih	10
2.2.2 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov po prihodkovnih razredih.....	12
2.2.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev z normiranimi odhodki	13
3. Priloge.....	14

Kazalo tabel

<i>Tabela 1: Lestvica za odmero dohodnine za leto 2021</i>	3
<i>Tabela 2: Splošna olajšava za leto 2021</i>	3
<i>Tabela 3: Osnovni podatki iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti za leto 2021</i>	4
<i>Tabela 4: SKD področje zavezancev na dejanskih prihodkih in dejanskih odhodkih v letu 2021</i>	5
<i>Tabela 5: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po prihodkovnih razredih za leto 2021</i>	6
<i>Tabela 6: Statusno pravna oblika zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov v letu 2021</i>	7
<i>Tabela 7: Delež posamezne olajšave, s katero zavezanci zmanjšujejo davčno osnovo, glede na skupni znesek olajšav, za leto 2021</i>	8
<i>Tabela 8: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov glede na razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo za leto 2021</i>	9
<i>Tabela 9: Porazdelitev zavezancev, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v letu 2021 po SKD področjih</i>	11
<i>Tabela 10: Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po prihodkovnih razredih za leto 2021</i>	12
<i>Tabela 11: Zavezanci, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov glede na statusno pravno obliko opravljanja dejavnosti v letu 2021</i>	13

Kazalo slik

<i>Slika 1: Pregled davčne obveznosti glede na davčno osnovo za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po SKD področjih za leto 2021</i>	10
--	----

Povzetek

➤ **Osnovni obračunski podatki**

V letu 2021 je 129.513 zavezancev oddalo 130.412 obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Med njimi je 70.275 zavezancev ugotavljalo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, njihova davčna obveznost je znašala 83 mio evrov. 59.238 zavezancev je ugotavljalo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, skupaj so ti zavezanci plačali 68 mio evrov davka. Glede na statusno pravno obliko je bilo v tem letu 114.590 samostojnih podjetnikov posameznikov, kar predstavlja 89 % vseh zavezancev za davek od dohodka iz dejavnosti.

Število zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov je v letu 2021 glede na 2020 upadlo za 2,6 %, na drugi strani pa je število zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, naraslo (za 9,5 % v letu 2021 glede na preteklo leto).

➤ **Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov**

Največ zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, je opravljalo dejavnost gradbeništva; teh je bilo 10.635 (17,9 % vseh z dejanskimi odhodki). Nekoliko manj, 8.415 zavezancev oziroma 14,2 % vseh na dejanskih odhodkih, jih je opravljalo dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, sledijo še predelovalne dejavnosti s 13,1 % vseh zavezancev z dejanskimi odhodki. Z vidika statusno pravne oblike so skoraj 91 % (53.749 zavezancev) med zavezanci na dejanskih odhodkih, prevladovali samostojni podjetniki posamezniki (s.p.-ji), katerim so sledili nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji (3,3 %) ter druge fizične osebe (1,9 %).

➤ **Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave**

Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave je za leto 2021 uveljavilo 17.473 zavezancev (29,5 % glede na vse z dejanskimi odhodki) v skupni višini 83 mio evrov. V povprečju so torej ti zavezanci znižali davčno osnovo za 4.773 evrov. Največji delež v celotnih olajšavah je z 72,3 % predstavljala olajšava za investiranje (60 mio evrov), ki jo je uveljavljalo 11.344 zavezancev, preko pokrivanja izgub pa je za 15,3 mio evrov zmanjšalo davčno osnovo 5.224 zavezancev.

➤ **Razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo**

Povprečna efektivna davčna stopnja, izražena z razmerjem med davčno obveznostjo in davčno osnovo, je v letu 2021 znašala 11,1 % za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov.

➤ **Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov**

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov močno izstopajo strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, kjer je kar 28,7 % (20.371) zavezancev glede na vse zavezance, ki so v letu 2021 oddali obračune na podlagi normiranih odhodkov. V informacijskih in komunikacijskih dejavnostih je bilo 6.510 zavezancev oziroma 9,2 % vseh zavezancev z normiranimi odhodki. Sledijo še kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, kjer je bilo 6.116 zavezancev, kar predstavlja 8,6 % vseh zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov (v nadaljevanju: normiranci). Z vidika statusno pravne oblike so med normiranci s 85,7 % (60.841 zavezancev) prevladovali samostojni podjetniki posamezniki (s.p.-ji). Sledili so jim nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji (4,1 %), registrirani sobodajalci (3,4 %) in samostojni kulturni ustvarjalci (3,3 %).

1. Osnovno o dohodku iz dejavnosti in pravna podlaga

V skladu z Zakonom o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 in vse nadaljnje spremembe, v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) se za dohodek iz dejavnosti šteje dohodek, dosežen z opravljanjem vsake podjetniške, kmetijske, gozdarske, poklicne ali druge neodvisne samostojne dejavnosti. Bistvena elementa, na katerih temelji opredelitev dohodka iz dejavnosti, sta, da se dejavnost opravlja trajno (o opravljanju dejavnosti ne moremo govoriti, če gre za enkratni ali občasni posel) in da se opravlja neodvisno oziroma samostojno (zavezanci opravljajo dejavnost za svoj račun, v svojo korist, na svojo odgovornost ter za obveznosti iz naslova opravljanja dejavnosti jamčijo z vsem svojim premoženjem). Zavezanec za dohodek iz dejavnosti je fizična oseba, ki opravlja dejavnost. Sem sodijo poleg samostojnih podjetnikov posameznikov tudi druge fizične osebe, ki prigrasijo opravljanje dejavnosti na podlagi drugih predpisov (npr. notarji, odvetniki, novinarji).

1.1 Davčna osnova

Davčna osnova se od dohodkov iz dejavnosti ugotavlja na dva načina:

- I. z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov;
- II. z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

1.1.1 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, je davčna osnova dobiček, ki se ugotovi tako, da se od prihodkov, ustvarjenih v koledarskem letu, odštejejo odhodki. Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporablja poleg ZDoh-2 tudi predpis o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb. Po določilih tega zakona se pri ugotavljanju dobička priznavajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida v skladu s predpisi oziroma računovodskimi standardi, razen če je z zakonom drugače določeno.

Če je davčna osnova negativna, zavezanec izkaže davčno izgubo, ki jo pod pogoji določenimi s 60. členom ZDoh-2 lahko pokriva z zmanjšanjem davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v naslednjih letih.

V skladu z določbami od 61. do 66.a člena ZDoh-2 lahko zavezanci uveljavljajo davčne olajšave, ki zmanjšujejo davčno osnovo.

➤ Davčne olajšave

Davčni zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, lahko zmanjšujejo svojo davčno osnovo in uveljavljajo davčne olajšave, vendar največ do višine svoje davčne osnove. Neizkoriščen del olajšav za investiranje, za vlaganja v raziskave in razvoj in za donacije se lahko uveljavlja tudi v naslednjih davčnih obdobjih. Davčne olajšave za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, so tako po vsebini kot po velikosti načeloma izenačene z davčnimi olajšavami za pravne osebe po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb. Tako lahko v skladu z določbami ZDoh-2 zavezanci uveljavljajo davčne olajšave, ki zavezancu zmanjšujejo davčno osnovo, in sicer lahko zavezanec zmanjša svojo davčno obveznost z uveljavljanjem olajšave:

- za investiranje,
- za vlaganja v raziskave in razvoj,
- za zaposlovanje,
- za zaposlovanje invalidov,
- za zavezanca invalida,
- za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju,
- za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje,
- za donacije.

➤ Izračun akontacije dohodnine

Akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti se za posamezno davčno leto izračuna od davčne osnove, upošteva vse zmanjšanja in povečanja davčne osnove ter z vsemi davčnimi olajšavami, vključno s posebnima davčnima olajšavama za novinarje, kulturne delavce in športnike na podlagi stopenj iz dohodninske lestvice. Zavezanci lahko uveljavljajo tudi splošno olajšavo, dodatno splošno

olajšavo in posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane¹. Obenem lahko zavezanci uveljavljajo tudi olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje v primeru, če zase plačujejo premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja.

Tabela 1: Lestvica za odmero dohodnine za leto 2021

Če znaša neto letna davčna osnova v eurih		Znaša dohodnina v eurih	
Nad	Do		
	8.500,00		16 %
8.500,00	25.000,00	1.360,00	+ 26 % nad 8.500,00
25.000,00	50.000,00	5.650,00	+ 33 % nad 25.000,00
50.000,00	72.000,00	13.900,00	+ 39 % nad 50.000,00
72.000,00		22.480,00	+ 50 % nad 72.000,00

Vir: Zakon o dohodnini.

Tabela 2: Splošna olajšava za leto 2021

Če znaša skupni dohodek v eurih		Znaša splošna olajšava v eurih
Nad	Do	
	13.316,83	3.500,00 + (18.700,38 - 1,40427 x skupni dohodek)
13.316,83		3.500,00

Vir: Zakon o dohodnini.

Na podlagi zadnjega davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti se določi tudi predhodna akontacija dohodnine, in sicer v višini akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti po tem obračunu. Zavezanec lahko zahteva tudi spremembo na ta način določene predhodne akontacije. Predhodna akontacija dohodnine se v tekočem davčnem letu plačuje:

- v mesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije presega 400 evrov) ali
- v trimesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije ne presega 400 evrov).

1.1.2 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov

Zavezanci lahko ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov priglasi davčnemu organu, če njihovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v davčnem letu pred tem davčnim letom, ne presegajo 50.000 evrov ali če v davčnem letu pred tem davčnim letom njihovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodstvu, ne presegajo 100.000 evrov in je bila pri njih v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno in neprekinjeno najmanj pet mesecev zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas.²

Zavezanci ugotovijo davčno osnovo na način, da od ustvarjenih prihodkov odštejejo normirane odhodke v višini 80 % prihodkov (normiranci), vendar ne več kot v višini 40.000 evrov ali 80.000 evrov, če je bila v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, pri zavezancu obvezno in neprekinjeno

¹ Rezidentom, ki vzdržujejo družinske člane, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove, ki znaša:

1. za prvega vzdrževanega otroka 2.436,92 evrov letno,
2. za drugega vzdrževanega otroka 2.649,24 evrov letno
3. za tretjega vzdrževanega otroka 4.418,54 evrov letno
4. za četrtega vzdrževanega otroka 6.187,85 evrov letno
5. za petega vzdrževanega otroka 7.957,14 evrov letno
6. za vsakega nadaljnjega vzdrževanega otroka se višina olajšave poveča za 1.769,30 evrov letno, glede na višino olajšave za predhodnega otroka
7. za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo 8.830,00 evrov letno;

² Za zavezance z dohodki iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti veljajo drugačni pogoji (šesti odstavek 48. člena ZDoh-2)

zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas³. Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva prihodke ob njihovem nastanku (tj. fakturirana realizacija). Dohodnina od dohodka iz dejavnosti se odmeri po 20 % davčni stopnji in se šteje kot dokončen davek. Zavezanci pri izračunu dohodnine ne morejo uveljavljati davčnih olajšav, ki jih sicer lahko uveljavljajo zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov. To velja tako za olajšave, ki so vezane na dohodek iz dejavnosti kot za osebne in posebne osebne olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za dohodnino (npr. splošna olajšava, olajšava za vzdrževane družinske člane,...).

➤ Izračun akontacije dohodnine

Na podlagi zadnjega davčnega obračuna dohodnine od dohodka iz dejavnosti se določi akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti, in sicer v višini dohodnine od dohodka iz dejavnosti po tem obračunu. Zavezanec lahko zahteva spremembo na ta način določene akontacije dohodnine. Akontacija dohodnine se v tekočem davčnem letu plačuje:

- v mesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije presega 400 evrov) ali
- v trimesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije ne presega 400 evrov).

2. Analiza obračunskih podatkov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov, doseženih z opravljanjem dejavnosti za leto 2021

Tabela 3: Osnovni podatki iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti za leto 2021

Zneski so v mio evrih

Postavka	Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov		Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov		Skupaj	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Št. predloženih obračunov DDD	59.411		71.001		130.412	0
Št. zavezancev za DDD	59.238		70.275		129.513	0
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	57.414	5.971	67.181	1.781	124.595	7.752
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	58.648	5.545	67.181	1.365	125.829	6.911
DAVČNA OSNOVA	44.068	505	67.167	416	111.235	921
DAVČNA IZGUBA	14.617	77	0	0	14.617	77
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	17.473	83	0	0	17.473	83
OSNOVA ZA DOHODNINO	44.048	421	67.167	416	111.215	837
Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za doh (splošna olaj., olaj. za vzdrževane družinske člane,...)	36.903	163	0	0	36.903	163
AKONTACIJA DOH	23.983	68	67.165	83	91.148	151
DAVČNA OBVEZNOST	23.970	68	67.104	83	91.074	151

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Zavezanci, ki so v letu 2021 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, so celotno davčno osnovo preko davčnih olajšav znižali za 83 mio evrov, kar predstavlja

³ Za zavezance z dohodka iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti velja nekoliko drugačna omejitev višine normiranih odhodkov (drugi odstavek 59. člena ZDoh-2), in sicer velja omejitev v višini ne več kot 80.000 evrov

16,4 % davčne osnove. Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za dohodnino, med katere štejemo splošno olajšavo, olajšavo za vzdrževane družinske člane ter olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje zavezanca, so zmanjšale davčno osnovo za 163 mio evrov (32,3 % celotne davčne osnove). Davčno izgubo v višini 77 mio evrov je izkazalo 14.617 zavezancev (25 % vseh, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov).

Na podlagi normiranih odhodkov je davčno osnovo ugotavljalo 70.275 zavezancev (54,3 %), ki so oddali 71.001 obračunov. Ti zavezanci so izkazali davčno osnovo v višini okrog 416 mio evrov in plačali 83 mio evrov davka.

2.1 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov

Davčna osnova je v tem primeru dobiček, ki se ugotavlja kot razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki. Od ugotovljene davčne osnove (dobička), morajo zavezanci plačati akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Osebe z dejavnostjo, ki ugotavljajo davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, morajo voditi poslovne knjige.

2.1.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po SKD področjih

Tabela 4: SKD področje zavezancev na dejanskih prihodkih in dejanskih odhodkih v letu 2021

Naziv SKD	Zneski v mio evrih			
	Št. obrač.	Davčni prihodki	Davčni odhodki	Davčna obveznost
Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	2.072	241	229	1
Rudarstvo	22	8	8	0
Predelovalne dejavnosti	7.767	993	919	11
Oskrba z električno energijo, plinom	468	25	23	0
Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki	47	3	3	0
Gradbeništvo	10.635	1.133	1.049	9
Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	8.415	1.306	1.252	9
Promet in skladiščenje	3.947	828	785	5
Gostinstvo	5.337	477	457	4
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	1.248	51	43	1
Finančne in zavarovalniške dejavnosti	439	17	14	0
Poslovanje z nepremičninami	408	25	23	1
Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	5.963	344	288	12
Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	2.227	118	106	1
Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti	12	1	1	0
Izobraževanje	1.513	34	30	0
Zdravstvo in socialno varstvo	1.455	174	131	11
Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	1.953	45	39	1
Druge dejavnosti	5.480	148	145	1
Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo	2	0	0	0
Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	1	0	0	0
SKUPAJ	59.411	5.971	5.545	68

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Na podlagi podatkov iz tabele 4 lahko ugotovimo, da je največ zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, v letu 2021 opravljalo dejavnost gradbeništva; teh je bilo 10.635 (17,9 % vseh). 8.415 zavezancev oziroma 14,2 % vseh, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, je opravljalo dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, sledijo še predelovalne dejavnosti s 13 % vseh zavezancev.

2.1.2 Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po prihodkovnih razredih

Tabela 5: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po prihodkovnih razredih za leto 2021

Zneski so v mio evrih

Razred prihodkov	Število zavezancev	Delež	Davčni prihodki	Davčna osnova	Davčna obveznost
brez prihodkov	2.088	4%	0	0	0
od 1 do 5.000	5.581	9%	13	1	0
od 5.000 do 10.000	5.422	9%	41	5	0
od 10.000 do 15.000	4.973	8%	62	10	0
od 15.000 do 20.000	4.239	7%	74	13	0
od 20.000 do 30.000	6.524	11%	161	28	1
od 30.000 do 40.000	4.575	8%	159	24	1
od 40.000 do 50.000	3.763	6%	169	24	2
od 50.000 do 60.000	2.326	4%	128	17	1
od 60.000 do 70.000	1.934	3%	126	16	1
od 70.000 do 80.000	1.585	3%	118	14	1
od 80.000 do 90.000	1.360	2%	115	13	1
od 90.000 do 100.000	1.181	2%	112	12	1
nad 100.000	13.860	23%	4.693	326	56
Skupaj	59.411	100%	5.971	505	68

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Tabela 5 pokaže, da je 23 % (13.860) zavezancev ustvarilo prihodke nad 100.000 evrov, njihova davčna obveznost je znašala 56 mio evrov, kar predstavlja 82 % celotne davčne obveznosti, ki so jo plačali zavezanec, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov. Zavezancev s prihodki do 15.000 evrov je bilo 30,4 % (18.064) od tega 2.088 (4 %) zavezancev brez prihodkov.

2.1.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov

Tabela 6: Statusno pravna oblika zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov v letu 2021

Zneski so v mio evrih

Vrsta statusne oblike	Število zavezancev	Delež	Davčni prihodki	Davčna obveznost
Samostojni podjetnik posameznik	53.749	90,5%	5.354	48
Registrirani sobodajalec	271	0,5%	2	0
Poklicni športnik	134	0,2%	3	0
Samostojni novinar	18	0,0%	0	0
Izvršitelj	27	0,0%	5	0
Zasebni športni delavec	61	0,1%	1	0
Morski ribič	13	0,0%	0	0
Notar	92	0,2%	31	4
Evidentirani odvetnik	493	0,8%	41	2
Zdravnik, zobozdravnik, zasebni zdravstveni delavec	807	1,4%	147	10
Registriran lekarnar	63	0,1%	132	2
Samostojni kulturni ustvarjalec	560	0,9%	9	0
Zasebni izvajalec raziskovalec	4	0,0%	0	0
Evidentiran detektiv	5	0,0%	0	0
Druga fizična oseba	1.151	1,9%	142	1
Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji	1.955	3,3%	102	1
Zasebni učitelj oziroma vzgojitelj	0	0,0%	0	0
Proizvajalec električne energije	7	0,0%	0	0
Neopredeljeno	1	0,0%	0	0
SKUPAJ	59.411	100%	5.971	68

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

V letu 2021 je bilo 53.749 zavezancev vpisanih kot samostojni podjetniki posamezniki, kar predstavlja skoraj 91 % vseh zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov. Sledijo nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji, teh je bilo 3,3 % oz. 1.955 zavezancev (tabela 6).

2.1.4 Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave

Davčni zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, lahko zmanjšujejo svojo davčno osnovo in uveljavljajo davčne olajšave, vendar največ do višine svoje davčne osnove.

Iz tabele 7 je razvidno, da je zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave v letu 2021 uveljavilo 17.473 zavezancev (29,4 % zavezancev z dejanskimi odhodki), v skupni višini 83 mio evrov. V povprečju so ti zavezanci zmanjšali davčno osnovo za 4.773 evrov.

Tabela 7: Delež posamezne olajšave, s katero zavezanci zmanjšujejo davčno osnovo, glede na skupni znesek olajšav, za leto 2021

Zneski so v mio evrih

Vrsta olajšave	Št. zavezancev	Znesek olajšave	Delež olajšave v celotnih olajšavah
Olajšava za investiranje	11.344	60,3	72,3%
Pokrivanje izgube	5.224	15,3	18,4%
Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj	4	0,3	0,3%
Olajšava za zaposlovanje invalidov	460	3,4	4,1%
Olajšava za zavezanca invalida	452	2,0	2,3%
Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	155	0,1	0,1%
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	204	0,3	0,3%
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno - izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke in religiozne namene	3.889	0,8	0,9%
Olajšava za donacije - izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	577	0,1	0,2%
Posebna osebna olajšava	264	0,6	0,7%
Olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb	42	0,2	0,2%
Olajšava za zaposlovanje po 5.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	2	0,0	0,0%
Olajšava za investiranje po 6.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	0	0,0	0,0%
Skupaj zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	17.473	83	100%

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Največji delež v celotnih olajšavah je z dobrimi 72 % predstavljala olajšava za investiranje, ki jo je uveljavljalo 11.344 zavezancev, preko pokrivanja izgub je 5.224 zavezancev zmanjšalo davčno osnovo za okrog 15,3 mio evrov. Ostale olajšave so predstavljale skupaj 7,8 mio evrov oziroma 9,3 % celotnega zneska olajšav.

2.1.5 Razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo

V letu 2021 je razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo⁴ za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov znašalo 11,1 %⁵. Skoraj 63 % zavezancev, ki je davčno osnovo ugotavljalo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov (29 % vseh zavezancev) je beležilo davčno obveznost glede na davčno osnovo nižjo od 2 %. V razredu razmerja med davčno obveznostjo in davčno osnovo nad 15 % pa je bilo skoraj 14 % zavezancev (tabela 8).

Tabela 8: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov glede na razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo za leto 2021

Zneski so v mio evrih

Razredi davčne obveznosti glede na davčno osnovo	Število zavezancev	Delež	Davčni prihodki	Davčna osnova	Davčna obveznost	Povprečna efektivna davčna stopnja
pod 2%	37.141	62,7%	1.918,5	102,5	0,2	1,0%
od 2 % do 5 %	3.025	5,1%	527,9	42,7	1,5	3,5%
od 5 % do 8 %	4.287	7,2%	749,9	55,0	3,6	6,6%
od 8 % do 10 %	2.540	4,3%	363,5	33,8	3,0	8,9%
od 10 % do 13 %	2.688	4,5%	443,0	44,0	5,0	11,3%
od 13 % do 15 %	1.363	2,3%	302,8	26,3	3,7	14,0%
nad 15 %	8.194	13,8%	1.664,9	200,5	50,6	18,8%
Skupaj	59.238	100,0%	5.970,6	504,8	67,6	11,1%

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni izračuni MF

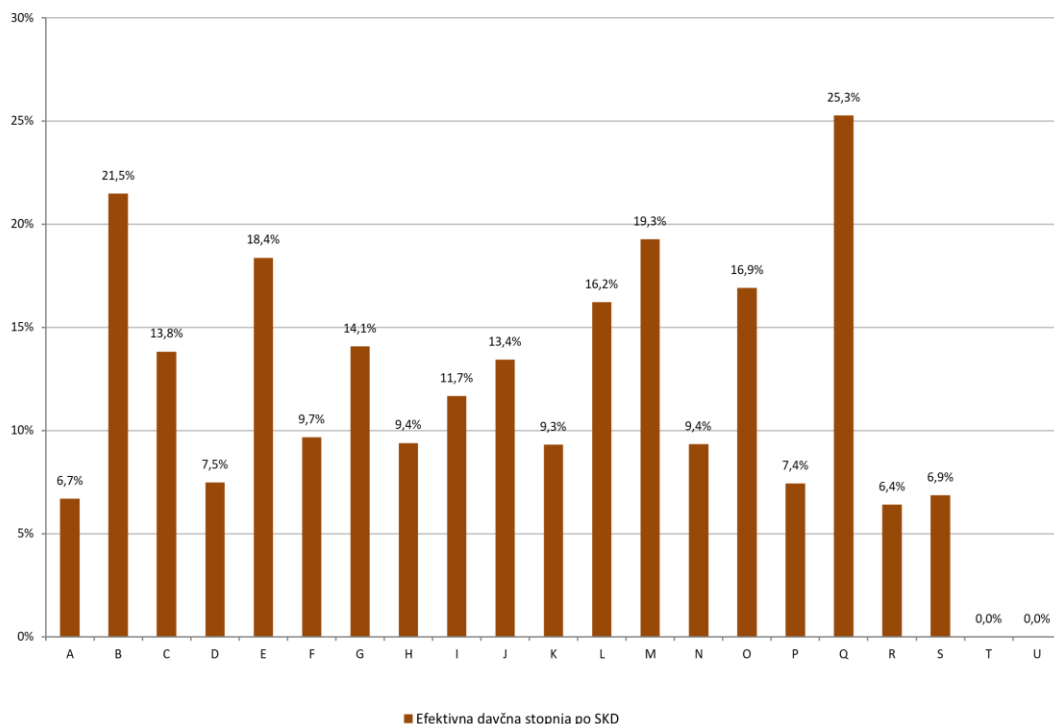
Pregled davčne obveznosti glede na davčno osnovo po SKD področjih⁶ (Slika 1) pokaže, da je bila ta najvišja pri zavezancih, ki opravljajo dejavnost zdravstva in socialnega varstva (25,3 %). Najnižja pa je bila (če zaradi majhnega števila zavezancev zanemarimo dejavnost U) pri zavezancih, ki so opravljali kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, kjer je znašala 6,4 %.

⁴ Razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo v primeru davka od dohodkov pravnih oseb izraža efektivno davčno stopnjo, ki predstavlja pomembno mero dejanskega davčnega bremena podjetij, medtem ko v primeru davka od dohodkov iz dejavnosti to razmerje sicer upošteva zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave vendar v primeru davka od dohodkov iz dejavnosti še ne gre za dokončen davek. Osnovo za dohodnino namreč lahko še dodatno zmanjšujejo »osebne« olajšave (npr. splošna olajšava, olajšava za vzdrževane družinske člane) zato to razmerje ne odraža dejanske oziroma efektivne davčne stopnje.

⁵ Pri izračunu razmerja davčne obveznosti glede na davčno osnovo za leto 2021, so upoštevani samo tisti zavezanci, ki so imeli davčno osnovo večjo od nič.

⁶ SKD področja: A (kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo); B (rudarstvo); C (predelovalne dejavnosti); D (oskrba z električno energijo, plinom); E (oskrba z vodo, ravnanje z odpadki); F (gradbeništvo); G (trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil); H (promet in skladiščenje); I (gostinstvo); J (informacijske in komunikacijske dejavnosti); K (finančne in zavarovalniške dejavnosti); L (poslovanje z nepremičninami); M (strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti); N (druge raznovrstne poslovne dejavnosti); O (dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti); P (izobraževanje); Q (zdravstvo in socialno varstvo); R (kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti); S (druge dejavnosti); T (dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem, proizvodnja za lastno rabo); U (dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles).

Slika 1: Pregled davčne obveznosti glede na davčno osnovo za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po SKD področjih za leto 2021

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni izračuni MF

2.2 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov

Možnost ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov je opsijska. Odločitev o načinu ugotavljanja davčne osnove (dejanski prihodki in odhodki ali dejanski prihodki in normirani odhodki) sprejme zavezanec, ki izpolnjuje pogoje, pri čemer se odloči, katera od zakonskih opcij je z vidika njegovega poslovanja bolj sprejemljiva.

2.2.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po SKD področjih

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov močno izstopajo strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, kjer je skoraj 28,7 % (20.371) zavezancev v letu 2021 oddalo obračune na podlagi normiranih odhodkov. V informacijskih in komunikacijskih dejavnosti je bilo 6.510 zavezancev oziroma 9,2 % zavezancev glede na vse z normiranimi odhodki, sledijo zavezanci v kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih, kjer je bilo 6.116 zavezancev, kar predstavlja 8,6 % vseh normirancev (tabela 9).

Tabela 9: Porazdelitev zavezancev, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v letu 2021 po SKD področjih

Zneski v mio evrih

Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov				
Naziv SKD	Št. obrač.	Davčni prihodki	Davčni odhodki	Davčna obveznost
Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	1.269	17,3	13,6	0,7
Rudarstvo	10	0,2	0,1	0,0
Predelovalne dejavnosti	4.990	113,0	86,8	5,2
Oskrba z električno energijo, plinom	380	5,2	4,1	0,2
Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki in odpadki	34	1,4	1,0	0,1
Gradbeništvo	3.745	100,6	77,8	4,6
Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	4.003	101,8	77,9	4,8
Promet in skladiščenje	1.695	35,9	27,7	1,6
Gostinstvo	5.187	84,7	66,5	3,6
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	6.510	223,4	167,0	11,3
Finančne in zavarovalniške dejavnosti	623	21,6	16,7	1,0
Poslovanje z nepremičninami	1.394	38,5	30,0	1,7
Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	20.371	640,7	492,0	29,7
Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	4.549	96,0	74,9	4,2
Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti	51	0,8	0,6	0,0
Izobraževanje	4.355	73,9	57,0	3,4
Zdravstvo in socialno varstvo	2.951	76,4	55,4	4,2
Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	6.116	108,4	83,6	4,9
Druge dejavnosti	2.762	41,5	32,5	1,8
Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo	1	0,0	0,0	0,0
Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	2	0,1	0,0	0,0
neopredeljeno	3	0,1	0,1	0,0
SKUPAJ	71.001	1.781	1.365	83

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

2.2.2 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov po prihodkovnih razredih

Tabela 10: Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po prihodkovnih razredih za leto 2021

Zneski v mio evrih

Razred prihodkov	Št. zavez.	Delež	Davčno priznani prihodki	Davčna obveznost
brez prihodkov	3.843	5%	0	0
od 1 do 5.000	12.069	17%	29	1
od 5.000 do 10.000	9.488	13%	70	3
od 10.000 do 15.000	7.376	10%	92	4
od 15.000 do 20.000	6.210	9%	108	4
od 20.000 do 25.000	5.071	7%	114	5
od 25.000 do 30.000	4.202	6%	115	5
od 30.000 do 35.000	3.687	5%	119	5
od 35.000 do 40.000	3.293	5%	124	5
od 40.000 do 45.000	3.103	4%	132	5
od 45.000 do 50.000	5.407	8%	260	10
od 50.000 do 55.000	962	1%	50	2
od 55.000 do 60.000	710	1%	41	2
od 60.000 do 100.000	4.165	6%	329	15
nad 100.000	1.415	2%	199	18
Skupaj	71.001	100%	1.781	83

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Med zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, je bilo 5 % brez prihodkov, s prihodki do 5.000 evrov je bilo 22 % zavezancev. Malo manj kot polovica (46,2 %) normirancev je imela prihodke do 15.000 evrov, njihov delež v celotnih prihodkih je znašal 10,7 % in v celotni davčni obveznosti dobrih 9 % (tabela 10). Le 2 % zavezancev je imelo prihodke nad 100.000 evrov, njihov delež v celotni davčni obveznosti pa je znašal skoraj 22 %.

2.2.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev z normiranimi odhodki

Tabela 11: Zavezanci, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov glede na statusno pravno obliko opravljanja dejavnosti v letu 2021

Zneski so v mio evrih

Vrsta statusne oblike	Št. zavezancev	Delež	Davčni prihodki	Davčna obveznost
Samostojni podjetnik posameznik s. p.	60.841	85,7%	1.608,3	75,2
Registriran sobodajalec	2.426	3,4%	30,2	1,2
Poklicni športnik	576	0,8%	15,0	0,8
Samostojni novinar	52	0,1%	1,1	0,0
Izvršitelj	4	0,0%	0,2	0,0
Zasebni športni delavec	192	0,3%	4,5	0,2
Morski ribič	2	0,0%	0,0	0,0
Notar	3	0,0%	0,5	0,1
Evidentiran odvetnik	641	0,9%	36,3	1,8
Zdravnik, zobozdravnik, zasebni zdravstveni delavec	187	0,3%	11,6	0,6
Samostojni kulturni ustvarjalec	2.362	3,3%	33,6	1,4
Zasebni izvajalec raziskovalec	11	0,0%	0,4	0,0
Evidentiran detektiv	8	0,0%	0,3	0,0
Druga fizična oseba	674	0,9%	7,7	0,3
Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji	2.946	4,1%	30,8	1,3
Zasebni učitelj oziroma vzgojitelj	2	0,0%	0,1	0,0
Proizvajalec električne energije	72	0,1%	0,6	0,0
Delavec pri sobodajalcu	2	0,0%	0,0	0,0
Skupaj	71.001	100,0%	1.781	83

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

V letu 2021 je bilo od skupno 71.001 normirancev (tabela 11) kar 60.841 samostojnih podjetnikov posameznikov; to predstavlja 85,7 % vseh normirancev. Nosilcev dopolnilne dejavnosti na kmetiji je bilo 2.946 (4,1 %), medtem ko je bilo registriranih sobodajalcev 2.426 (3,4 %) ter 2.362 (3,3%) samostojnih kulturnih ustvarjalcev.

3. Priloge

Tabela P1: Primerjava zbirnih podatkov iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti od 2019 do 2021 (zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov)

Zneski v mio evrih

Postavka	Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov					
	2019		2020		2021	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Št. predloženih obračunov DDD	63.194		61.073		59.411	
Št. zavezancev za DDD	62.950		60.791		59.238	
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	61.254	5.958	59.112	5.329	57.414	5.971
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	62.493	5.484	60.350	5.000	58.648	5.545
DAVČNA OSNOVA	52.402	525	42.701	428	44.068	505
DAVČNA IZGUBA	10.126	48	17.632	97	14.617	77
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	18.226	93	14.229	62	17.473	83
Pokrivanje izgube	4.427	12	3.131	8	5.224	15
Olajšava za vlaganja v R&R	19	1	5	0	4	0
Olajšava za investiranje	11.086	70	9.315	47	11.344	60
OSNOVA ZA DOHODNINO	51.233	432	42.687	366	44.048	421
Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za doh (splošna olaj., olaj. za vzdrževane družinske člane,..)	43.963	201	35.987	155	36.903	163
AKONTACIJA DOH	25.305	60	21.609	55	23.983	68
DAVČNA OBVEZNOST	25.292	60	21.595	55	23.970	68

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Tabela P2: Primerjava zbirnih podatkov iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti od 2019 do 2021 (zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov)

Zneski so v mio evrih

Postavka	Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov					
	2019		2020		2021	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Št. predloženih obračunov DDD	60.061		65.460		71.001	
Št. zavezancev za DDD	59.305		64.155		70.275	
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	57.022	1.420	61.657	1.395	67.181	1.781
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	57.022	1.104	61.657	1.086	67.181	1.365
DAVČNA OSNOVA	57.015	316	61.651	309	67.167	416
DAVČNA IZGUBA						
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave						
OSNOVA ZA DOHODNINO	57.015	316	61.651	309	67.167	416
Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za dohodnino (splošna olaj., olaj. za vzdrževane družinske člane,...)						
AKONTACIJA DOH	57.010	63	61.645	62	67.165	83
DAVČNA OBVEZNOST	56.935	63	61.564	62	67.104	83

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Primerjava obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti od leta 2019 do 2021 kaže, da je število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, skozi prikazano obdobje upadlo (v letu 2021 za 2,7 % glede na preteklo leto oziroma za skoraj 6 % glede na predpreteklo leto). Davčno priznani prihodki zavezancev z dejanskimi odhodki so se v letu 2021 za malenkost povečali v primerjavi z letom 2019, in sicer za 0,2%, v primerjavi z letom 2020 pa so se povečali za 12 %. Davčna osnova se je v letu 2021 v primerjavi z letom 2019 zmanjšala za 3,8 %, v primerjavi z letom 2020 pa se je povečala za 18 %. Davčna izguba se je v letu 2021 v primerjavi z letom 2019 povečala za kar 60 %, vendar pa se je v letu 2021 v primerjavi z letom 2020 zmanjšala za 21 %. Davčna obveznost se je povečala za dobrih 13 % v letu 2021 v primerjavi s predpreteklim letom oziroma za skoraj 24 % v primerjavi z letom 2020.

Na drugi strani je število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, naraslo (za 9,5 % v letu 2020 glede na leto 2019 oziroma za 18,5 % glede na leto 2019). Davčno priznani prihodki normirancev so se v letu 2021 povečali v primerjavi z letom 2019 in sicer za 25,4 % oziroma za skoraj 28 % v primerjavi z letom 2020. Davčna obveznost se je v letu 2020 povečala za skoraj 32 % v primerjavi z letom 2019 oziroma za skoraj 34 % v primerjavi z letom 2020.

Tabela P3: Porazdelitev števila zavezancev po prihodkovnih razredih v obdobju od leta 2019 do 2021, ločeno glede na vrsto ugotavljanja davčne osnove

Razred prihodkov	Zavezanci z dejanskimi odhodki				Zavezanci z normiranimi odhodki			
	2019	2020	2021	Indeks 2021/2019	2019	2020	2021	Indeks 2021/2019
brez prihodkov	2.053	2.087	2.088	102	3.058	3.828	3.843	126
od 1 do 5.000	5.501	6.581	5.587	102	10.869	13.980	12.069	111
od 5.000 do 10.000	4.893	6.267	5.417	111	8.240	9.559	9.488	115
od 10.000 do 15.000	5.033	5.595	4.973	99	6.433	7.081	7.376	115
od 15.000 do 20.000	4.730	4.719	4.240	90	5.465	5.840	6.210	114
od 20.000 do 30.000	7.821	6.901	6.523	83	7.890	8.137	9.273	118
od 30.000 do 40.000	5.517	4.740	4.572	83	5.870	5.844	6.980	119
od 40.000 do 50.000	4.652	3.511	3.761	81	6.724	5.880	8.510	127
od 50.000 do 60.000	2.678	2.396	2.326	87	1.386	1.356	1.672	121
od 60.000 do 70.000	2.057	1.798	1.934	94	983	997	1.318	134
od 70.000 do 80.000	1.736	1.519	1.585	91	750	792	961	128
od 80.000 do 90.000	1.514	1.341	1.360	90	594	568	820	138
od 90.000 do 100.000	1.228	1.136	1.181	96	851	690	1.066	125
nad 100.000	13.781	12.482	13.860	101	948	908	1.415	149
Skupaj	63.194	61.073	59.407	94	60.061	65.460	71.001	118

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Primerjalni prikaz porazdelitve zavezancev po prihodkovnih razredih pokaže, da se je v letu 2021 pri zavezancih, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, nekoliko povečalo število zavezancev s prihodki do 10.000 evrov, nad tem zneskom pa je število zavezancev upadlo, razen pri zavezancih, ki so dosegli dohodke v višini nad 100.000 evrov. Največ zavezancev, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, je ustvarilo prihodke v višini nad 100.000 evrov. Skupno število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov se je v letu 2021 zmanjšalo za 6 % v primerjavi z letom 2019.

Na drugi strani pa se je število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov v letu 2021 povečalo za 18 % v primerjavi z letom 2019 v vseh prihodkovnih razredih, najbolj pa pri zavezancih s prihodki nad 100.000 evrov za kar 49 % v primerjavi z letom 2019.

Tabela P4: Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave v obdobju od leta 2019 do 2021

Zneski so v mio evrih

Vrsta olajšave	2019		2020		2021	
	Št. zavezancev	Znesek olajšave	Št. zavezancev	Znesek olajšave	Št. zavezancev	Znesek olajšave
Olajšava za investiranje	11.086	69,6	9.315	47,1	11.344	60,3
Pokrivanje izgube	4.427	12,0	3.131	8,1	5.224	15,3
Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj	19	0,6	5	0,3	4	0,3
Olajšava za zaposlovanje invalidov	540	3,8	457	3,0	460	3,4
Olajšava za zavezanca invalida	470	2,4	423	1,7	452	2,0
Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	176	0,1	118	0,1	155	0,1
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	235	0,3	206	0,2	204	0,3
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno - izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke in religiozne namene	5.722	1,1	3.432	0,7	3.889	0,8
Olajšava za donacije - izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnim društvom, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	918	0,2	515	0,1	577	0,1
Posebna osebna olajšava	339	0,8	270	0,6	264	0,6
Olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb	43	0,2	25	0,1	42	0,2
Olajšava za zaposlovanje po 5.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	30	0,2	13	0,1	2	0,0
Olajšava za investiranje po 6.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	117	1,4	16	0,1	0	0,0
Skupaj zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	18.226	92,6	17.926	62,1	17.473	83,4

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF